

УМ И ЩАСТИЕ ТАТСКА ПРИКАЗКА

Превод от руски: Иван Троянски, 1976

chitanka.info

Срещнали се веднъж Умът и Щастието и подели спор. Щастието казало:

— Аз съм по-силно и по-нужно от теб!

— Не, аз! — казал Умът.

Не се знае дали са спорили дълго, знае се само, че спорът им нямало да има край, ако Умът не рекъл:

— Хайде да изпитаме силата си на някого!

Щастието се съгласило и казало:

— При падишаха служи един келчо. Всички го измъчват, по сто пъти на ден го чукат по голото теме. А пък аз ще го ощастлиvia, горкия.

Спрели се на това Умът и Щастието и се разделили. И ето че Щастието тихомълком се заселило в келчото. Изминал един ден и келчо бил чукнат само десет пъти по темето, на втория ден — само три пъти, на третия — нито веднъж. На четвъртия ден падишахът излязъл на разходка и го срещнал. Видял падишахът, че плешивото му теме е покрито със синини и драскотини, съжалел слугата си, повикал го и казал:

— О, драги келчо, зная, че на ден по сто и повече пъти те чукат по плешивината. Така ти можеш и да умреш! От днес от водовоз те прехвърлям за гледач на добитък. Ще чистиш краварника.

Така келчо започнал работа в краварника. Много ли се трудил там, малко ли, но ето че един ден падишахът минавал наблизо и решил да надзърне вътре. Влязъл и гледа: келчо подрива тора. Повикал го падишахът и му казал:

— Виждам, ти се уморяваш на тази работа. От днес ще те взема при себе си в двореца.

И келчото започнал да служи като вардач в двореца. По цял ден посрещал и изпращал гостите: на един ще помогне да се съблече, на друг ще предложи да поседне, на трети ще каже как да стигне до падишаха.

Много ли, малко ли се трудил келчото на тази работа, кой знае. Знае се само, че падишахът решил да го изпрати при равина да се учи на четмо и писмо.

Дълго ли се учили келчото, или не, не ни е известно, разказват само, че изкарал при равина четиридесет дни. Всяка събота по обичая служил как да е в синагогата. А когато завършил учението, падишахът го назначил за управител на един град в падишаството си.

Келчото управлявал някое време града, а след това падишахът го преместил в една крепост да служи като равин в синагогата. Как се справял с тази служба там — не знаем, знаем само, че падишахът го взел при себе си за съветник.

Минавали дни след дни, седмици след седмици, много вода изтекла в близката река от времето, когато келчото станал съветник на падишаха. Сега той пътувал с каруца, украсена с килими, всички хора знаели, че падишахът му има пълно доверие. Изобщо няма за какво да ви баламосвам, ще кажа само, че келчото бил най-любимият и доверен приближен на падишаха. И много падишашки везири завиждали на келчото и били готови да му напакостят.

Веднъж падишахът заповядал на келчото и на другите си приближени да дойдат при него по много важна работа. Когато келчото влязъл в двореца, чул как един везир казва на друг:

— Виж колко щастлив е този, когото всички чукахме по плешивото теме! Сега не можеш да го познаеш, той е най-близкият, човек на падишаха.

Другият везир отвръща:

— Да, прав си, върви му на глупака!

А първият везир казва:

— Хайде да го измамим. Ще му кажем, ако е мъж, да прасне падишаха по тила. Нали е глупак, ще ни послуша и ще го удари. Падишахът ще се разлюти и ще го изпъди.

Тогава келчото казал на везирите:

— Господ здраве да ви дава, драги везири! Щом толкова много ви се иска да прасна падишаха по тила, ще го сторя.

Везирите се зарадвали.

Скоро дошъл и падишахът. Докато отговарял на поздравите на приближените си, келчото го ударил по тила. От главата на падишаха паднала короната, а от нея изпълзяла една голяма змия и се навряла в дупката в ъгъла на залата.

В началото падишахът се уплашил, но после дошъл на себе си и казал:

— О, скъпи мой плешив приятелю, ти ме спаси от смърт и затова ти давам дъщеря си за жена!

Везирите само се спогледали и си помислили:

— Ама че работа! Ние се старахме да направим така, че падишахът да изпъди келчото, а той го взема за зет.

Изминали няколко дни и падишахът пак поканил приближените си. А везирите и този път решили да измамят келчото. Дошли по-рано в двореца и седнали да го чакат. Едва прекрачил той прага и чул, че единият везир казва на другия:

— Хайде да подучим келчото да ритне падишаха, когато седне на трона. Падишахът ще падне от трона, ще се разгневи и ще изпъди келчото.

Другият везир казва:

— Да, хубаво си го намислил!

Тогава келчото рекъл на везирите:

— Господ здраве да ви дава, драги везири! Щом толкова много ви се иска да съборя падишаха от трона, ще го сторя.

Везирите се зарадвали.

Скоро дошъл падишахът и поканил приближените си да влязат в стаята му. Тъкмо падишахът седнал на трона и келчото се приближил и го съборил на пода. В същото време — така е, когато човек има щастие! — от стената паднал един гол кинжал и се забил точно в мястото, къде го току-що седял падишахът. Видял това падишахът и възкликал:

— О, спасителю мой, ти пак ме отърва от смърт!

И падишахът заповядал да отпразнуват сватбата на дъщеря му с келчото.

На сватбата падишахът поканил всичките си приближени и роднини. Много гости се събрали в двореца, много вкусни ястия били пригответи за тях. Гостите пили, яли, играли. Всичко вървяло толкова хубаво, че по-добре не можело и да бъде. Но изведнъж — накажи, боже, глупака! — младоженецът заразказал как го чукали по голото теме, как ринал тора в краварника. Дружките на младоженката чули разговора и ѝ съобщили. Падишахската дъщеря изпищяла:

— Не ща да бъде жена на плешив глупак!

Как само не увещавал дъщеря си падишахът, какво само не ѝ говорил, но тя не искала и да слуша.

Гледа Щастието, че работата на келчото отива на зле, че няма да стане зет на падишаха. Мислило, мислило Щастието как да му

помогне, но нищо не измислило и решило да се обърне за помощ към Ума.

— Драги Ум, прости ми, ти беше прав: не е достатъчно щастието, когато няма ум. Колко се старах да помогна на този глупак, колко пъти го спасявах, но дойде време, когато не е по силите ми да направя нищо за него. Много те моля. Ум, заради мен му помогни, иначе всичкото ми старание отива на халос.

Умът съжалел приятеля си и решил да направи от плешивия глупак умен човек. Настанил се Умът в келчото, накарал го да приказва умно и ето че всички сватбари се събрали около него и с любопитство заслушали забавните му и мъдри истории. Видял това падишахът и повел келчото при дъщеря си: нека сама се увери, че годеникът ѝ съвсем не е глупак.

Влязъл келчото в стаята при годеницата си и казва:

— О, моя хубавица, ти и аз сме една ябълка, в която има семки. А семките — това са нашите деца!

Падишахската дъщеря чула умната приказка на годеника си и се усмихнала от радост. Падишахът също се зарадвал и извикал:

— Свирете, зурнаджии! Веселете се, гости! Днес е сватбата на моята дъщеря-хубавица и умния келчо!

И гостите се веселили, пили, яли.

Бях там и аз, пих, ядох, веселих се, играх. Не вярвате ли? Но ако не съм бил на сватбата, откъде ще зная цялата тази история?

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.